L'OTTOCENTO

de prof. G. OPRESCU

Şi în istoria artei, ca în alte domenii, sunt anume judecăţi şi aprecieri, a căror însuşire stă esenţial în faptul că nu exprimă o „judecată" sau o „apreciere" proprie, ci redarea unei idei transmise şi necontrolate. Aşa este de pildă aceia că Italia nu posedă o pictură în tot decursul secolului al nouăsprezecelea.

Că s'a ajuns la această convingere sunt în mare parte vinovaţi italienii înşişi. Perzistând în ideia că singura formă sub care se poate prezenta o lucrare pictată este cea pe care o primiseră moştenire din sec. al XVI-lea şi al XVII-lea, ei au căutat totdeauna să pună înainte, chiar pentru secolul trecut, în muzee şi în expoziţii, pânzele imense şi goale, unele cu caracter istoric, altele cu subiect religios, ale câtorva adepţi ai stilului clasic reci, şcolăreşti, rău compuse şi şi mai rău colorate care aveau pretenţia să corespundă vechei tradiţii, şi au ascuns multe lucrări sincere, mişcătoare, mult mai îndemânatec executate, de mici dimensiuni, însă în care autorul lor se simţea în voie, putea să ne arate calitatea de multe ori rară, mai totdeauna delicată a simţirei sale. Astfel de artişti sunt în Italia mai deşi de cum s'ar părea, căci în mai fiecare muzeu provincial de „artă modernă", descoperim câte un nume nou. Iar când avem norocul să-i vedem. nu în sălile enorme şi solemne ale muzeelor italene, vechi palate mai toate, făcute pentru compoziţiile vaste ale secolelor trecute şi în care acestea sunt prezentate în chip ideal, d într'un apartament, în căldura intimităţei, atunci radiază din aceste opere modeste o umanitate pe care n'am fi bănuit-o. Nici Giovanni Fattori, de pildă, nici Favretto, nici Giuseppe Abbati, nici Silvestro Lega, nici Raffaello Sernesi, — ca să nu vorbesc de cât de câţiva artişti întâlniţi în muzeul din Florenţa, — n'au făcut pânze penntru a fi expuse în muzee.

Au pictat pentru ei înşişi, pentru câţiva prieteni şi pentru puţini amatori timizi. Este de observat că, de câte ori îşi propun ambiţii mai vaste, cum face Fattori, în tablourile sale istorice şi în scenele de bătălii, compoziţia apare deslănată, detaliile juste nu pot fi strânse la un loc într'o operă unitară, devine inferior sieşi. Ambiţia aceasta este unul din pericolele acestei epoce. Alte ori, când au ajuns la oarecare notorietate, aceiaşi artişti păcătuesc printr'un fel de virtuozitate de rău gust, care va transpira totdeauna, ori de câte ori italianul va înceta de a fi sincer, care stă în fundul sufletului lui, imediat ce nu mai este stăpânit de un sentiment puternic şi exclusiv. Este omagiul omului ce-şi închipue că e făcut să joace un rol, în faţa galeriei care-l aplaudă. Şi această primejdie nu este evitată de toţi pictorii sec. al XIX. Puţine ţări în veacul trecut, au avut o istorie mai nenorocită ca Italia. Jumătate stăpânită de Austria, jumătate supusă Papei, orice formă de viaţă intelectuală era stânjenită. Opresiunea, jena, nevoia de simulaţie era ceva obicinuit în viaţa italienilor şi numai cei mai curagioşi dintre e ajungeau la forme de expresie ceva mai îndrăzneţe. Totul lâncezia, ideea de solidaritate naţională, de un „public italian" nu exista. Fiecare se gândea la mediul său provincial, la cercul restrâns al cunoscuţilor. Ori ce aspiraţie mai înaltă, mai nobilă, era interzisă. Se petrecea, adică, ceva asemănător cu ceea ce se petrecea cam în aceiaşi vreme, la noi românii. De aceea cunoaşterea acestor artişti italieni, milanezi, florentini, veneţieni ori români este aşa de interesantă pentru noi. Şi, ceeace este cu atât mai ciudat, unul sau altul dintre ei aminteşte până şi în manieră pe Aman, pe Grigorescu, pe Andreescu. Unele din studiile de arbori ale lui Fattori din colecţia Ojetti semănau în chip surprinzător cu lucrări similare ale lui Andreescu, Abbati cu Aman, alţii cu Grigorescu.

In ei, ca şi la ai noştri, se găseau împreunate cam aceleaşi caractere comune: rasa, de sigur, apoi mediul acela, climatul provincial, apoi, în sfârşit contactul cu şcoala franceză. Şi pentru unii, şi pentru alţii modelul francez a avut un rol hotărîtor. Corot, Diaz, cei de la Barbizon, ceva mai în urmă impresioniştii au radiat în toată Europa, dar mai ales la cei pe care un temperament şi un instinct asemănător, îi făceau mai apţi ca să înţeleagă ceva din bogăţia însuşirilor lor, au deschis orizonturi noui, au propus un fel mai liber, mai imediat de a picta. Unii dintre italieni au fost aşa de mult fascinaţi, în cât şi-au pierdut cu totul naţionalitatea, au devenit artişti parizieni, pentru o anume clientelă. Este cazul lui Boldini, al lui de Nittis. Alţii, după un contact trecător, s'au reîntors ca şi la noi Aman, Grigorescu, Andreescu, în provincia lor, au rupt contactul cu Franţa au săvârşit o evoluţie mai interesantă. Pe aceştia îi căutăm instinctiv în muzeele de provincie, de care vorbeam la începutul acestei cronice. Ei ne dau asupra sufletului italian din a doua jumătate a secolului trecut indicaţii pe care nimic nu le poate înlocui. Iar calitatea artei lor este mult mai înaltă de cât se crede.

Vizitele în muzeele moderne, care sunt aici, în Italia, aşa de puţin cercetate, mai au avantajul că ne oferă încă prilejuri de judecăţi comparative. Cine nu vorbeşte astăzi cu superioritate, aproape cu dispreţ, de Carolus Duran? Şi cine ar refuza titlul de portretist însemnat lui Lenbach? Totuşi sunt în muzeul din Florenţa portrete de Lenbach inferioare celor mai insipide picturi academice, în timp ce un portret de femee de Carolus Duran prezintă o autoritate, calităţi picturale incontestabile.

Omul simte şi ştie să vadă, materia sa este savuroasă, pe când celălalt îţi impune o viziune sarbădă, pictează murdar, n'are nici un sens pentru o pastă mai sensual prezentată. Iar temperamentul francezului, felul său liber de a picta, nu de germanul celebru se apropie, de acel Lenbach de care vorbea toată critica europeană, ci de acei pictori provinciali, pe care îi ignorau chiar cei mai bine informaţi dintre istorici, dar care moşteniseră o parte din darurile artistice ale neamului lor.

PE TIMP FRUMOS SAU PE FURTUNĂ CREME SIMON E CEA MAI BUNĂ
Prin Crème Simon doamna elegantă nu se mai teme nici de soare, nici de vânt — Crème Simon protejând tenul, asigurându-i catifelarea.
SIMON
CREME SIMON
CREME SIMON
CREME SIMON NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ DE PE MASA DE TOALETĂ A DOAMNEI ELEGANTE

Sinuciderea unui soldat

Roman, 1 Mai

Soldatul Gh. Nistor, dintr'un regiment din Bucureşti, a venit acasă, de sărbători, în concediu, în com. Băceşti.

Urmând să se înapoieze la regiment, a venit la gară să-şi scoată bilet. Cerându-i-se foaia de permisie, s'a găsit asupra-i încă un bilet de voie fals, în care era trecut cu gradul de sergent. Acestea au fost reţinute la gară.

Temându-se de consecinţe, soldatul s'a dus în pădurea Cristei, din apropiere, unde s'a spânzurat.

Parchetul militar cercetează.

———xXO❖OXx———

Problemele curăţeniei străzilor la Făgăraş

Făgăraş, 2 Mai

Scriam, acum câteva săptămâni, despre noul aspect civizat al urbei noastre. Nu ştim din care motiv, însă, de vr'o câteva zile, curăţenia străzilor din oraş lasă de dorit. Se cumpărase o măturătoare mecanică, care făcea o curăţenie radicală a străzilor, astfel că se îndepărta complet praful. A fost folosită câteva zile, apoi a continuat vechiul sistem al măturării superficiale, o singură dată pe săptămână. Cerând explicaţii asupra acestui fapt, ni s'a comunicat că primăria n'are cai suficienţi.

In jurul pieţii Mihai Viteazul, în special în partea de Nord, au fost aruncate la marginea străzii o mulţime de murdării, care fac aerul irespirabil. Această batjocură n'a văzut-o până acum nici o persoană oficială decât cetăţenii, cari îşi fac plimbarea pe promenada din jurul cetăţii.

Problema curăţeniei străzilor din Făgăraş trebuie să fie grija de căpetenie a conducătorilor urbei noastre. Prin mijlocul oraşului trece soseaua internaţională asfaltată, iar circulaţia maşinilor în acest sezon este foarte intensă.

Pe lângă automobilele din ţară, în fiecare zi trec pe aici automobilişti streini.

Se impune ca străzile principale ale oraşului, cel puţin str. Regală şi piaţa Unirii, să fie măturate zilnic cu măturа mecanică, iar pavajul să fie stropit cu gudron sau reziduuri de păcură, care înlătură complet praful. Numai astfel Făgăraşul se poate socoti oraş civilizat şi oraş de turism.

PENTRU ATENEUL ROMÂN „N. BĂLĂNESCU" DIN GIURGIU

— Un apel —

D. Nicolae Bălănescu, preşedintele ateneului român „Nicolae Bălănescu" din Giurgiu, adresează următorul apel bunilor români:

„Ateneul român „Nicolae Bălănescu" din Giurgiu, funcţionează ca instituţie culturală recunoscută persoană juridică de 20 ani, organizând fără nici o întrerupere conferinţe anuale şi ajutând necontenit la luminarea poporului prin binefacerea unei insemnate biblioteci.

Corectitudinea şi perseverenţa în administrarea acestei instituţiuni i-au atras aprecierile elogioase ale organizatorilor şi autorităţilor superioare.

Insă, sala unei şcoli primare unde funcţionează acum, în care este aşezată şi biblioteca, nu mai corespunde desvoltării şi necesităţilor actuale ale publicului tot mai numeros doritor de cultură.

De aceea, am proectat construcţia unei clădiri aşa cum merită această instituţie patriotică. In acest scop am dădruit casele şi locul meu pentru a se ridica noul ateneu şi am strâns ban cu ban un fond de peste un milion de lei, constatat prin recipise ale Casei de Depuneri şi livret de economii, pe cari le păstrez cu multă grijă personal.

In vederea realizării acestei opere de interes obştesc într'un oraş istoric şi cu mare destin la graniţele României Mari, ne permitem a îndrepta apelul nostru călduros către toţi bunii români de pretutindeni, care urmăresc şi apreciază faptele celor cari se consacră binelui obştesc a ne da concursul de care avem nevoie, contribuind cu orice sumă de bani vor bine voi, ca sporind fondul de peste un milion, să putem începe şi săvârşi noi însine lucrarea proectată.

Vrem să supraveghem şi să asistăm necontenit la înfăptuire, îngrijind ca tot fondul, fără nici o risipă, să fie întrebuinţat cum reclamă cinstea şi economia.

Cel care semnează acest apel se adresează călduros, tuturor celor cari l-au cunoscut în toate ramurile de activitate ale vieţei sale, ca să-l ajute la timp, să vadă cu ochii realizarea acestei binefaceri pentru popor, fiindcă nu se ştie la vârsta de 72 ani, ce aşteptare se mai poate îngădui.

Nicolae Bălănescu
Preşedintele Ateneului-Giurgiu

❋

Rugăm şi noi pe toţi bunii români să contribue cu orice sume de bani la strângerea fondului necesar pentru săvârşirea acestei opere de interes naţional şi cultural. Iniţiativa luată de d. Nicolae Bălănescu merită să fie încununată de succes.

Contribuţiile băneşti vor fi trimise pe adresa d-lui Nicolae Bălănescu preşedintele ateneului român „Nicolae Bălcescu", Giurgiu.

———xXO❖OXx———

Răspunsul M. S. Regelui la telegrama de felicitare a prefectului de Braşov

D. prefect al judeţului Braşov a trimis M. Sale Regelui, cu ocazia Sf. sărbători ale Paştilor următoarea telegramă:

„Intreaga populaţie a judeţului Braşov, plină de devotament şi real legată de opera ce Majestatea Voastră o desăvârşeşte în aceste timpuri istorice de consolidare a ţărei noastre, prezintă prin mine sentimentele ei de respectuos omagiu, rugând pe Majestatea Voastră a primi cele mai sincere urări cu ocazia Sf. Sărbători ale Invierii Mântuitorului".

Prefectul judeţului Braşov
(ss) Colonel TOCINEANU

La aceasta s'a primit următorul răspuns:

„D-lui colonel Petrescu Tocineanu, prefectul judeţului Braşov.

Majestatea Sa Regele mă însărcinează a vă transmite înaltele mulţumiri pentru sentimentele de devotament şi bunele urări exprimate de dv. în numele populaţiei judeţului cu ocaziunea Sf. Sărbători.

Mareşalul Curţii Regale
(ss) C. FLONDOR"

Găsind o pungă cu 17.000 lei, doi ţărani o predau autorităţilor

Prefectul judeţului le-a înmânat o scrisoare de recunoştinţă publică

Baia-Mare, 2 Mai

Ţăranii Constantin Ungur şi Gheorghe Anca, din Ulmeni (Sălaj), găsind cu ocazia unui bâlci, în comuna Cehul-Silvaniei, o pungă cu 17.000 lei, au adus-o la primărie, unde după publicare a venit păgubaşul, Dumitru Aciu, din Bocşiţa şi a ridicat-o.

Pentru zilele şi oamenii de azi, gestul celor doi ţărani din Ulmeni e rar şi vrednic să fie dat ca model. Pentru sublinierea acestui gest, d. colonel Gh. Petrescu, prefectul judeţului Sălaj, a ordonat să se facă o scrisoare de recunoştinţă publică celor doi săteni. D-sa le-a înmânat-o personal în adunarea publică ce s'a ţinut zilele acestea în Ulmeni.

HIGIENIC şi PROASPĂT

Laptele copilaşului... alimentele Dv.... graţie **Frigidaire-ului**

Pentru o viaţă plăcută, pentru un confort modern, Frigidaire este o necesitate absolută. Nici o grijă pentru laptele copilaşului, nici o teamă că alimentele se vor altera.
Frigidaire păstrează alimentele în condiţiuni ideale, fabricând totodată cuburi de ghiaţă, atât de necesare în timpul verii.

Iată principalele avantajii oferite de către Frigidaire :

1. Consumaţie redusă de curent electric.
2. Protecţie absolută pentru alimente.
3. Ghiaţă din abundenţă.
4. Maximum de spaţiu utilizabil.
5. Garanţia fabricaţiei General Motors.
6. Serviciul Leonida & Co.

FRIGIDAIRE

LEONIDA & Co., Bd. Tache Ionescu, 30 - Tel. 2-1883

SUCURSALE:
BRAŞOV, B-dul Regele Ferdinand, 5
CLUJ, Calea Regele Carol II No. 18
CONSTANŢA, Bulevardul Carol, 97
CRAIOVA, Strada Cuza Vodă No. 45
GALAŢI, Strada Domnească No. 86
IAŞI, Strada Lăpuşneanu No. 40
PLOEŞTI, Piaţa Unirii No. 38
SIBIU, Strada Regina Maria No. 25
TIMIŞOARA, Str. Regina Maria No. 4
CERNĂUŢI, Strada I. Flondor No. 1

TYP

PURGATIV LAXATIV *Neîntrecut*

Dreptate pentru oraşelul dobrogean

Ostrov

Şoseaua naţională nu trebue mutată

Constanţa, 1 Mai

Ocazional, am vizitat, acum câteva zile, oraşul dobrogean Silistra, iar la întoarcere am poposit câteva ore în târguşorul Ostrov, port, astăzi, nu cu prea mare importanţă, la Dunăre.

Am aflat aci dela câţiva din locuitorii ai acestui târguşor lucruri ce merită interesul atenţiei noastre, precum şi a conducătorilor noştri, cari au datoria de a veni cu o soluţie din cele mai drepte.

Ostrovul e un oraşel dobrogean, a cărui fiinţă românească este evidentă, după cum necontestat este trecutul lui românesc.

Azi e în vizibilă şi dezolantă decadenţă. Cine trece prin el, vede un oraş care stă de 25 ani în adormire — un oraşel din ce în ce mai sărac, mai părăsit de oameni, mai uitat de cei în drept.

Nu vom nesocoti faptul că actuala stare de dărăpănare a acestui vechi oraşel cu frumos trecut la sat românesc, se datoreşte împrejurărilor cari, la 1913, au mutat graniţa româno-bulgară dincolo de Turtucaia.

Inainte de această dată, Ostrovul era un oraşel înfloritor, care avea canalizare, era iluminat şi avea străzi pavate, chiar mai multe decât era astăzi oraşul Medgidia, spre exemplu.

Era un important centru de comerţ şi punct de trecere peste Dunăre.

Avea ca şi azi o garnizoană militară — un batalion de infanterie — care dădea vieţii sale un impuls mai mult.

Ca o lovitură de baghetă, pacea dela 1913, cu luarea celor două judeţe, a curmat, dintr'o dată, viaţa aceasta.

In câteva săptămâni, totul s'a schimbat.

Starea înfloritoare a Ostrovului era deci o împrejurare artificială, datorită unui hotar artificial, care hotar dispărând s'a revenit în mod natural la starea de lucruri dinainte de războiul Independenţei.

Ostrovul este, pentru Silistra, al cărei cosmopolitism încă persistă, un fel de rezervor de viaţă românească.

El este şi trebuie să fie din ce în ce mai mult, cel mai reprezentativ şi cel mai frumos cartier românesc al Silistrei.

Vârsta acestui oraşel merge departe în trecut până în zilele arderii cetăţii Silistrei, de armatele lui Mihai Viteazul.

Pentru particularităţile vieţii sale, pentru caracterul său curat românesc, este un fel de muzeu viu, în care vechea viaţă românească dobrogeană se menţine în poziţii, cedând foarte încet în faţa modernismului cotropitor.

Până la marginea lui din spre Silistra, vine autostrada care, după cum se ştie, este un drum internaţional ce leagă Londra cu Istambulul, trecând prin Bucureşti-Turtucaia-Silistra-Constanţa-Balcic, etc.

Drumul acesta nu ocoleşte sate cu Murfatlarul, Valul lui Traian, Omurcea, etc., din apropierea Constanţei, nu ocoleşte aşezări mizerabile, bordee tătăreşti în stepa dobrogeană, nu ocoleşte labirintul de străzi al Silistrei, şerpuind prin mijlocul oraşului după chipul şi străzilor pe care le urmează.

Când să intre însă în Ostrov, drumul se frânge la dreapta peste dealuri, tăind vii şi grădini, ca să ocolească acest oraşel, făcând astfel un ocol de câţiva kilometri — ocol foarte costisitor prin exproprierile ce urmează a se face.

Ne-am interesat de motivele acestui ocol şi am aflat că este din cauza fricei de inundaţii — motiv neserios, fiindcă dacă n'a fost inundată vechia şosea, fără terasament, cu atât mai puţin poate fi ameninţată o şosea modernă.

Nici chiar motivele în legătură cu apărarea naţională — dacă vor fi fiind — nu ni se par serioase, pentrucă primejdia este aceias, fie că şoseaua trece pe deal, fie că trece pe la poala dealului.

Alt motiv, care ni s'a împărtăşit cu multă gravitate, a fost acela că este o regulă a autostradelor să evite satele, spre a preveni accidentele de circulaţie.

Ceeace, iarăşi, nu stă în picioare, fiindcă autostrada trece prin Silistra, oraş cu mai multă lume pe străzi.

Iată de ce, socotim că oficialitatea românească are îndatorirea de a interveni şi de a face ca prin traseul ce se proectează prin acest mare drum, un oraşel românesc să nu piară; să revină la înfloritoarea stare de altă dată.

Atragem atenţiunea asupra acestei chestiuni şi d-lui ministru al comunicaţiilor, cărula, de altfel, i s'a adresat populaţia acestui oraşel, atât de crunt lovit.

2 EXCURSII pe Dunăre

1) **Vâlcov** cu vaporul de lux Regele Carol II

2) **Ada Kaleh Kazane** cu fostul yacht regal Ştefan cel Mare

7—11 Mai
Locuri limitate
Inscrieri la
„ORT"
Cal. Victoriei 70
Tel. 441/65
„LEVANT"
Bd. Brătianu 22, Tel. 329/83
77

Neurastenia Sexuală

la bărbaţi şi femei este înlăturată prin tratamentul hormonic străin:

„OKASA"

La principalele farmacii şi droguerii. Contra ramburs prin farmacia C. Guci, Calea Victoriei 33. En-gros „NIFAR", Maria Rosetti 47. 451

KLEINOL

Părul cărunt vă îmbătrâneşte!

Colorat natural numai cu KLEINOL

En-Gros: Firma Balthazar Str. Şoleri 7 - Bucureşti I.

L A Z I...

— Să ştii dela mine că înţelepţii fac proverbele iar proştii le repetă.

— Care este înţeleptul care a făcut proverbul ăsta pe care l'ai spus?

Etimologie

Deşi nu sunt constituiţi într'o societate cu statute tipărite, totuşi cei şase prieteni, care se întrunesc regulat la ora 7 seara la bodegă formează un foarte strâns şi foarte solid „cerc", consacrând timpul liber între paharele cu bere sau cu şpriţ, cu discuţiuni asupra diferitelor subiecte, de predilecţie social-literare.

Pentru azi subiectul întârzie să se definească şi de aceea domnii membri ai cercului sus numit consumă în tăcere al doilea rând de şprituri, acompaniat de o gustare: câteva bucăţele de caşcaval tăiate pe o farfurie şi cu câteva scobitori înfipte în ele.

Deodată unul din membri, care ducea într'o scobitoare bucăţica de caşcaval la gură, se opreşte cu scobitoarea în drum şi privind spre bucăţica de caşcaval formulează întrebarea:

— De unde vine cuvântul caşcaval?

După o tăcere profundă, răspunsurile încep să sosească, timid şi nesigur.

Se simte că nici unul nu e satisfăcător. După încă o tăcere Lică găseşte următoarea versiune, pe care o formulează cu ton fără replică:

— Cuvântul caşcaval e format din două cuvinte şi anume: „caş" şi „caval". Caş-caval, adică brânză, ciobănească. Caşul se face brânză în timp ce ciobanul cântă din caval!...

In faţa acestei neaşteptate explicaţii toţi tac. Mitică după o pauză:

— Dar cuvântul „protap" ştiţi de unde vine?

Neprimind nici un răspuns Mitică îşi complectează teoria.

— Protap e de origină tot pastorală. E un băţ de care se serveau ciobanii de capre, ca să lege ţapii. Acest băţ se numea de strămoşii noştri latini „pro-ţap" adică pentru ţap...

Paharele se dau peste cap înăbuşind râsetele.

Aventurile profesorului „Nimbus"

de DAIX

COPYRIGHT: KING FEATURES SINDICATE and „UNIVERS UL"

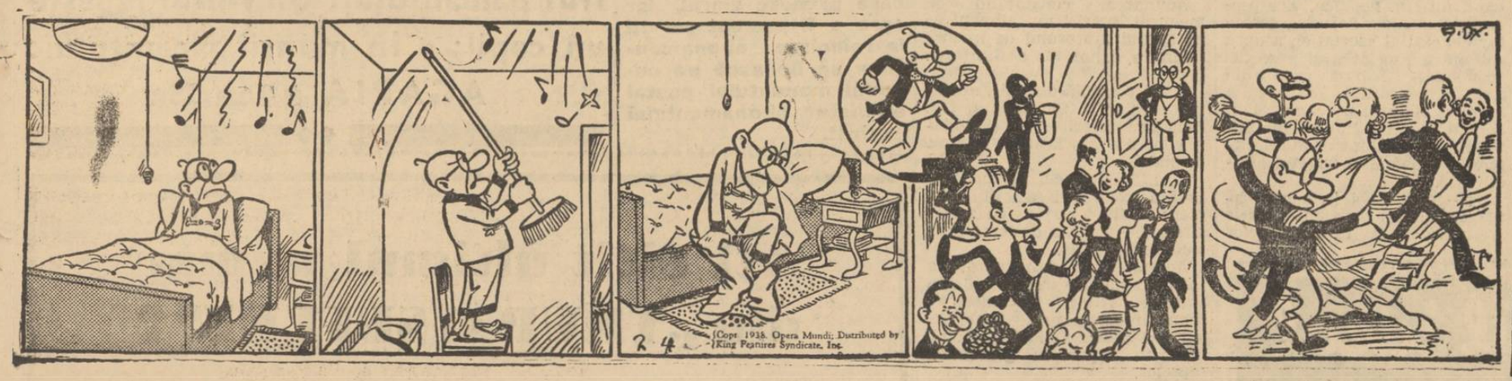

Dela societatea „Gloriile Neamului"

Soc. „Gloriile Neamului" a invalizilor, orfanilor şi a văduvelor din război, grade inferioare, aduce la cunoştinţă că şi-a mutat sediul din str. Traian nr. 196 în str. Sf. Gheorghe nr. 33, şi că a luat fiinţă şi secţia de ajutor reciproc şi imormântare. Cei interesaţi sunt rugaţi să treacă pela noul sediu între orele 8—1 dim. şi 5—7 d. a., iar Duminica între orele 10—12, când biroul este deschis.

———xXO❖OXx———

Inaugurarea liniei aeriene Praga-Strasbourg-Paris

Paris, 2 (Rador). — Primul avion de pe linia Praga-Strasbourg-Paris, exploatată de Societatea de aviaţie cehoslovacă, a sosit azi la ora 13 şi 35 la aerodromul Le Bourget.

———xXO❖OXx———